

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Semfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 32 — Ft
Félévre — 16 — Ft
Három hónapra — 8 — Ft
Egy hónapra — 2 — Ft
Egyes száma ára 10 fillér.

Kindohivatal:
Feitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-u. 1. hvá a hirdetések, előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők. Telefon 21.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi át. Azonkívül az összes hirdetés a detési irodákhoz is megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap d. u. 5 órákor.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 127. szám.

Kedd, június 5.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentésel. —

Az orosz munkástanács felhívása a világ szocialistáihoz.

Harc a békéért. — Nagy tüntetések Amerikában a béke mellett. — Teljes felfordulás Oroszországban. — A buvárhajóharc.

Az orosz munkástanács felhívása a világ szocialistáihoz.

Budapest, június 5. Szentpéterhivatalos távirat jelenti:

Az orosz munkástanács tegnap felhívást intézett a világ szocialistáihoz.

A felhívásban az oroszok kijelentik, hogy nézetük szerint a háború befejezését s a munkástömegek és az egész emberiség közös érdekei által megkívánt világbékét a szociális demokrácia csak úgy érheti el, ha a hadviselő és semleges államok munkáspártjai együttesen fáradoznak az általános megszállás ellen viselő energiát szivós harc érdekében.

A munkástanács ehhez egyedül az általános nemzetközi konferenciát tartja célravezetőnek, amelynek összehívását a proletariatus és az összes népek élet-életérdeke parancsolóan követeli. A munkástanács azért felszólítja a munkásosztály pártjait, amelyek hasonló nézetűek vannak, hogy jelenjenek meg az általa egybehívott konferencián.

A munkástanács a konferencia helyéül Stockholmot, az összehívás időpontjául június 28-ikától július 8-ikáig terjedő időpontot jelöli meg.

Harc a békéért. — Nagy tüntetések Amerikában a béke mellett.

Budapest, június 5. Stockholmból sürgönyzik:

Az Aftenbladet, a Dagligt és az Allehanda a legutóbbi párisi és londoni események miatt pesszimistikusan ítélik meg a stockholmi béketanácskozások kilátásait.

Az Aftenbladet szerint Ribot attól fél, hogy a stockholmi konferencia közvetítésével elérhető gyors béke eménye ugyanazt a hatást keltheti Franciaországban, mint Oroszországban. A nép egész lelkévi béke után áhítozik és a legfantasztikusabb feltételekkel is elfogadná azt. Csak hogy akkor az entente imperializmusa elveszteni a játékot. A buvárhajóharc türethetlenné teszi a helyzetet s ezért fognak mielőbb megpróbálkozni azzal, hogy Németországot fegyverrel legyőzzék.

Budapest, június 4. Bernből sürgönyzik:

Párisi lapjelentés szerint a francia szocialisták Ribot kijelentése folytán azon

a nézeteken vannak, hogy tényleg lehetetlen Stockholmba menniök és lemondanak arról is, hogy Szentpétervárra utazzanak s utközben Stockholmban Brantinggal tanácskozzanak.

Budapest, június 5. Szentpétervárról sürgönyzik:

Kronstadtban harmincezer ember részvételével hatalmas tüntetés volt a Zimmerwaldiak és a béke mellett.

Budapest, június 5. Londonból sürgönyzik:

Az Egyesült Államokban, különösen Newyorkban nagy tüntetések voltak a stockholmi békekonferencia mellett és az amerikai kormány által tervbe vett sorozás ellen. A tüntetők követelték, hogy a kormány ismeresse meg hadicéljait.

Budapest, június 5. Stockholmból sürgönyzik:

A német szocialistákkal a tárgyalások tegnap megkezdődtek.

A magyar és bolgár szocialisták hazautaztak.

Budapest, június 5. Rotterdamból sürgönyzik:

A londoni angol szocialista kongresszus tegnap üdvözlőt küldött az orosz munkástanácsnak, amely így szól:

— A legnagyobb gyűlés, amelyet szocialista munkások és demokrata testületek emberemlékezet óta Angliában tartottak, elhatározta, hogy Oroszország nyilatkozatát, melyet a külpolitika és a hadicélok dolgában kifejezett, támogatni fogja. Éppen ezért szövetkeztek a most alakult angol katonai és munkástanács-csal hogy rögtöni demokratikus békéért dolgozzanak.

Teljes felfordulás Oroszországban.

Budapest, június 5. A Petite Parisien jelenti Szentpétervárról:

A moszkvai katonák és tisztek bizottságának Guckov vezetése alatt tartott viharos ülése után a munkáspárt-hoz tartozó tagok benyújtották lemondásukat.

Budapest, június 5. Szentpétervári hivatalos távirat jelenti:

Konovalev kereskedelmi miniszter lemondott. A miniszter lemondását azzal okolja meg, hogy ipari válság fenyeget s az országban fegyelmetlenség uralkodik. Meggyőződése, hogy a jelenlegi kormánynak át kell adni a helyét egy

homogén szocialista kormánynak. Konovalev utóda még ismeretlen.

Budapest, június 5. Stockholmból sürgönyzik: A Dagens Nyheter jelenti Londonból:

Angliába érkezett híradások szerint Oroszországban az utóbbi időben a földmivelő munkások között a nyugtalanság veszedelmesen fokozódik.

Budapest, június 5. Genfből sürgönyzik:

A szentpétervári lapok egyre bővebb tudósításokat közölnek sztrájkmozgalmakról és dezertálásokról. A transzibériai vasúti vonatokat menekülő katonák hatalmukba kerítették.

Budapest, június 5. Kopenhágából sürgönyzik: A Politiken jelenti:

Szentpétervárott összeesküvést fedeztek fel, amelynek célja, hogy ellenforradalmat támasszon és a mostani kormány több tagját, főleg Kerenszkijt meggyilkolja. Számos letartoztatás történt.

Budapest, június 5. Bernből sürgönyzik: A Journal de Geneve írja az oroszországi helyzetről:

Minthogy a Franciaországban harcoló orosz csapatok között forrongás sőt egyes helyeken zendülés tört ki. Kerenszkij azt táviratozta, hogy a zavargó elemeket könyörtelenül le kell lőni.

A lap szerint a sztrájkok Finnország egyes városaiban fenyegető jellegűvé váltak.

A buvárhajóharc.

Budapest, június 5. Madridból sürgönyzik:

Egy buvárhajó Saint-Ander közelében elsüllyesztette az Arisztid nevű 12 980 tonnás Angliába ércet szállító görög gőzöst.

Budapest, június 5. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti: Buvárhajóink az elzárt területen újabban négy gőzöst süllyesztettek el, köztük egy 7265 tonnás felfegyverzett angol gőzöst és két vitorlást.

Budapest, június 5. Flottaparancsnokságunk jelenti:

Egyik torpedójárművünk, amelyet ellenséges tengeralattjáró megtorpedózott, elsüllyedt. A legénység nagy része megmenekült.

Az otrantói tengeri csata.

Budapest, június 5. A sajjóhadiszállásról jelentik:

Az otrantói tengeri csatánál szóló angol jelentéssel szemben megállapítják, hogy flotta-osztagunk a Novara hajón tartózkodó Horty Miklós sorhajókapitány parancsnoksága alatt harcolt Saida és Helgoland nevű könnyű cirkálókból, a Csepel és Balaton torpedónaszádokból áll. Velük szemben a Dorth-

„Legujabb” hireink folytatása a negyedik oldalon van.

Magunknak önként.

— jun. 5.

Boroevics vezérezredes abban látja a hadikölcsön legjellemzőbb vonását, hogy azt magunknak adjuk önként. És szembe állítja ezzel azt a pénzt, amit vesztes esetén ellenségeinknek kellene fizetnünk, kényszerűségből. És tömör, szúrós aforizmájában megállapítja, hogy a kétféle szolgáltatás alternatív viszonyban áll egymással.

„Ha mi ez alkalommal saját javunkra nem jegyünk önként egy tucat milliárdot; úgy később annál többet kell majd jegyeznünk ellenségeink számára.”

Hogy hívják azt a „kölcönt”, amit az ellenség számára „kell” jegyezni? Biz annak hadisarc a neve. Az bizony nem kamatozik semmi és még a tőkéje sem térül vissza. Nem kéri azt biztató szép szóval, hanem kivetik és behajtják irtalmatlanul. Nem büszkén fizetik azt, hanem keserűséggel, titkos és hiába-való fogcsikorgatással.

Hát már most nem erről van szó, hogy hasznos, szép hazafias dolog-e a hadikölcsönjegyzés, akarunk-e nélkülözhető pénzünk biztos befektetésével tisztességes jövedelmet s egyúttal polgári érdemeket is szerezni, vagy elszalasztják ezt a szerencsés alkalmat. Hanem úgy áll a kérdés a maga meztelenségében: hadikölcsönt adunk-e vagy hadisarcot? A háboru pénzbe kerül s mindenképpen ki kell adnunk az életszükségleteink által igénybe nem vett pénzünket, csupán abban választhatunk, hogy magunknak adjuk-e önként, vagy pedig az ellenségnek kényszerűségből.

Ez nem tuizás. A történelem bizonyítja, hogy minden időben jaj volt a legyőzötteknek. Hadikölcsönünk elégtelen eredményének okvetlenül ellenségeink látnák hasznát, pénzügyi tekintetben is. A pénz is olyan fegyver, amelyet minden erőnkől kell az ellenség leverésére használnunk, különben az ellenség kicsavarja kezünkől és ellenünk fordítja.

Megdöbbenjünk-e Boroevics buzdító mondatában a tucat milliárdtól? Mindenesetre megérthetjük belőle, hogy a jeles hadvezér most, éppen most, pénzügyi erőnknek is legszükségesebb megfeszítését látja szükségesnek. Dehát akárhány milliárdot, mindent, ami szájunktól megvonható, hogy ne adnánk önként és szívesen oda magunknak, mikor azt a lealázó nyomorúságot kerülhetjük el vele, hogy az ellenségnek kelljen odaadni gyászos kénytelenségből!

HIREK.

— **Hivatalos jelentések június hó 4-éről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harcér:

A Kárpátokban ellenséges felderítő osztagokat visszautasítottunk.

Olasz harcér:

Görztől keletre az ellenség több ízben megkísérelte, hogy tegnapelőtt elvesztett árkait visszaszerezze, valamennyi támadása eredménytelen maradt. Foglyaink száma 11 tisztre és 800 főnyi legénységre, zsákmányunk pedig 9 géppuskára emelkedett. A Fajti Hírből háromszázötven olaszt szállítottunk be az ellenséges állásokból. Jamiano körzetében a harci tevékenység jóval élénkebb lett. Délürolban Arcónál egy olasz vizirepülőgépet lelőttünk.

Amint igen óvatosságot követelnek a közönségtől, az olaszok veszteségei a tizedik Isonzó-csatában felülmúlja mindazt az áldozatot, melyet az ellenség a korábbi támadások során emberéletben és népének erejében hozott. Hódító politikája kedvéért a 19 napos küzdelem folytán legalább 35 olasz hadosztály jelenlétét állapítottuk meg. Az első vonalakban vagyis arcvonalunknak egy 40 kilométeres szakasza ellen az egész haderőnek legalább a fele indult rohamra. Azok a veszteségek, amelyeket a tömegáldozatnál a támadó halottakban és sebesültekben szenvedett okvetlenül meghaladják a 160 ezer embert, ezenkívül 16.000 foglyot is

ejtettünk, úgy hogy olasz részről az ellenségre nézve kedvezően számítva a veszteség összesen 180.000 embert tesz ki. Ezzel az 180.000 főnyi veszteséggel szemben az ellenség területnyeresége mindössze a Kuk-hegység és a romhalmazzá lőtt Jamiano községnek a megszállására szorítkozik. Felette kevés ahhoz a diadalmi ujongáshoz, ami Olaszországot a háboru megüzenésének második évforduló napján elöltötte. *A siker elvitathatatlanul a miénk!*

Ő cs. és apostoli királyi felsége vitéz győzelmes harcokai körében a következő parancsot bocsátotta ki:

Az Isonzó hadseregéhez!

A legsúlyosabb, napokig tartó küzdelemben visszautasítottátok az ellenségnek régóta előkészített és igen hatalmas erőkkel keresztültámadásait és újból megmutattátok nekik milyen hősi szellem lakozik bennetek. Szívem sugallatát követve siettem hozzátok, hogy körötökben legbensőbb köszönetemet fejezzem ki nektek vitézségetekért, kitartástokért és odaadástokért, kik a szeretett haza mindenrészének szülőit egybe hiven összetartva, csodálatra méltó tettekkel a haza forró köszönetét érdemeltétek ki. Nem áll módomban, hogy köztetek minden egyesnek szemtől-szembe mondjak köszönetet. A katonai Mária Teréziarend nagy keresztye azonban, amelyet ma Boroevics vezérezredesnek, a ti kiváló vezéreteknél keblére tűzök, nemcsak a parancsnokával szemben jelképezi legfelsőbb elismerésemet, de fejezze ki mindannyitoknak, vezetőknél és harcosoknak egyaránt, mélyen átértett köszönetemet és büszke megelégedésemet. Isten áldása velünk volt. Imádkozzunk a mindenhatóhoz, hogy továbbra is méltóknak ítéljen benneteket kegyes oltalmára és védelmére. Adja meg az Uristen kegyelme fegyvereinknek a végleges és teljes sikert.

Délkeleti harcér:

Változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadseregét: A Wytschäte-hajlásban tegnap rendkívül hevességet ért el a tüzérségi harc, mely az éjszaka óta belenyúlt. A tengerpart közelében a Labaisei-csatornánál és a Scarpe mindkét partján délután a harci tevékenység fokozódott és az erős tüzhullámokat az angolok előretörései követték. Hulluchnál, Lensen, Monchynél és Celissinél ezeket mindenütt visszavertük. A Souchez-patakánál az előző napon visszamaradt angol fészkeket kitisztítottuk. A német trónörökös hadseregét: Nyugatporoszországi és rajnai ezredek a Mont d'Hiveren Craonenál erőteljes felderítést végeztek, amelynek során elkeveredett közelharcban 150-nél több francia és 15 géppuska maradt a rohamcsapatok kezén. A hegy nyugati lejtőjén az elfoglalt és állásunkba bevont francia árkokat erős ellentámadásokkal szemben megirtottuk. Ma éjjel alsósziléziai ezredek rohamcsapatai Bryetól északra behatoltak a francia állásokba és több mint száz foglyot ejtettek és itt is 15 géppuskát zsákmányoltak. Mindkét felderítő előretörés értékes megállapításokat eredményezett az ellenség erősszétételére vonatkozólag. Champagneban a Pöhl-hegytől keletre több ellenséges század támadását ellenrohammal meghiúsítottuk. Albrecht herceg hadseregét: Különös esemény nem történt.

Keleti harcér:

Nagyobb harci tevékenység nem volt.

Macedon arcvonal:

Vardartól nyugatra Doiran-tónál és Struma sikságon előrsi csatározások bolgár csapatokra nézve kedvezően folytak le. — Ludendorff.

— **Rigó István kitüntetése.** Mint már megírtuk, a király Rigó István vármegyei másodfőjegyzőt nyugalomba vonulása alkalmából hosszú érdemes szolgálataiért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetést ma délből nyújtotta át neki Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán a vármegyei tisztikar jelenlétében és szép beszédben méltatta a kiváló nagyerőművelésű lelkes tisztviselő hosszú buzgó tevékenységét. Rigó István meghatottan köszönte meg a kitüntetést és az ovációt, amelylyel tisztviselőtársai körülvették.

— **Köszönet.** Dr. Pollák Győző a r. kath. árvaházi választmányi ülésen 100 koronát adott az árvaház céljaira az elnöknek. A nemesszívű adományért e helyütt is hálás köszönetet mond az árvaházgyűlés választmányára.

Rigó István tart. főhadnagy a nőegyleti óvoda céljaira két kocsit homokot küldött, amiért köszönetet mond az elnökség.

— **Uj királyi tanácsos.** Mint értesülünk a király Apor Nándor nagybecskereki pénzügyi tanácsos pénzügyigazgatóhelyettesnek, a nagybecskereki pénzügyigazgatóság kiváló főtisztviselőjének a királyi tanácsosi címet adományozta.

— **Árvaházi gyűlés.** A helybeli r. kath. árvaházgyűlés választmányja vasárnap tartott gyűlést Franz József László keresk. tanácsos elnöklete mellett. Jelen voltak: Vudý György, dr. Pollák Győző, Weiterschan Mihály, Grandjean Ede, Strusz Szerafin, Engel Ferenc, Kollarich Gábor, Baaden Károly és Szeffü Sándor titkár. Az évi jelentés szerint a múlt évben 9 gyermek adatott ki, akik iparos pályára vagy cselédeknek adtak. 33 gyermek iskolába járt, 2 óvodás volt. Az iskolai eredmény kedvező volt, mert csak két gyermek maradt el. Az árvaház nevelőjeiből már több bocsátott szabad szárnyra. Ezek legtöbbször mint katona a harctéren van. Leveleikkel, majd szabadságra jöve személyesen keresik fel az árvaházat mint családi otthon. A gyermekek szellemi művelésére szolgál a 452 kötetből álló könyvtár. Az árvaház bevétele volt 1933-89 K, a kiadás 1922-27 K, pénztári maradvány 116'62 K. Az árvaház vagyona: pénztáratételek betétei 71289'74 K, hadikölcsönei 25000 K, a Német-utcai ház értéke 28000 K, a berendezés 6000 K, kárpénze 1916 dec. 31-én 116'62 K, összesen 130406 K 36 f. Partilla Géza és Wegling István számvizsgálók az egyet pénztári és vagyoni kimutatásait átvizsgálta és rendben találta. Az egyet a VI. hadikölcsönre 5000 koronát jegyez betéteiből. Az árvaház közgyűlése napjúl a választmány június 17-ikét, vasárnapot jelölte. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés június 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor fog megtartani.

— **Halálozás.** Bihary Szöcs Józsefné szül. Hunyár Borbála nyugalmazott állami óvónő június hó elsején 55 éves korában Nagygájon meghalt. Az érdemes népnevelőt június 2-ikán temették el nagyrészvét mellett.

— **Hadikölcsönjegyzések.** A vármegyei Központi Hitelszövetkezetről az utóbbi napokban az alábbi jegyzések történtek: Magyarszentmihály község 30.000, a nagybecskereki ref. egyház 8000, Wahl Jakab 5000, özvegy Leth Terézia 3000, Straub József 2000, Dienst Emilia, Vragovits Imre, Popovics Dániel és Tabacski Milán egyenként 1000 K, Magyar Piri és Adam Ferenc egyenként 500, Wahl Aurélia, Wahl Richard és Wahl Hilda egyenként 400, Gruisz Sándor 300, Szabó Károly és Karácsonyi Gyula 100—100, Jovicz Sándor 50 koronát jegyzett.

Itt említjük meg, hogy a Torontái Agrárbank a saját részéről százezer koronát, dr. Draxler Bruno és neje huszezer koronát jegyzett a hatodik hadikölcsönre.

— **A fémbeszolgáltatás határideje.** A világháboru borzalmasan emelkedő méretei miatt a hadsereg szükséglete mindenféle cikkben óriási módon megnövekedett. A hadsereg szükségletének biztosítása érdekében természetszerűleg egyre szigorúbb intézkedéseket kellett életbe léptetni minden téren. Így olyan cikkeknél, amelyeket eddig önként kellett beszolgáltatni, egyéni rekvizíciót és egyéb szigorú büntető intézkedéseket léptetnek életbe. Ugy halljuk, hogy ilyen változás következik be rövidesen a fémbeszolgáltatás terén is és a hatóságok már legközelebb nyilvánosságra fogják hozni az erre vonatkozó intézkedéseket, amelyeknek publikálásával természetesen véget ér az önkéntes fémbeszolgáltatás is. Miután minden késedelemre így komoly veszedelem vár és mert nincs kilátás arra, hogy a fémbeszolgáltatás kötelezettsége alól bárki is kivonhassa magát, mindenki a haza és a saját érdekében is cselekszik, ha késedelem nélkül beszolgáltatja arra kötelezett fémeit, amelyre a hadseregnek nagymennyiségben van szüksége.

— **Megölte a feleségét a hadikölcsön miatt.** Nagyszentmiklósról jelentik:

A szomszédos Nagyszőlősen a napokban hitvesgyilkosság történt. Jován Miklós nagyszőlősi lakos, hadikölcsönt akart jegyezni és ezt a felesége nagyon ellenezte. E miatt annyira összevesztett, hogy a férfit az asszonyt bottal kétszer fejbevágtatta és midőn az asszony az erős ütéstől eltántorodott, fojtogatni kezdte addig, míg az asszony kiszenvedett. A gyilkost a csendőrség nyomban letartóztatta. A helyszíni szemlén megjelent Brommer Ödön kir. járásbíró, ki előtt a gyilkos töredelmes valló-

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szerdán, június 6-án, két előadás, 7 órákor és fél 9 órákor rendes helyárok mellett:

GIGIOMFY.

Vigjáték 3 felvonásban.

Főszereplők: Rózsahégyi Kálmán, Mészáros Alajos, Szentgyörgyi István.

A vadászkönyha titka.

Dráma 2 részben.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárok. Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely 70 f. II. hely 60 f. III. hely 40 f. Rendes: páholyülés 120 K. I. hely 100 K. II. hely 80 f. III. hely 50 f.

mást tett. A boncolást dr. Tenner Vilmos és dr. Kassovitz Henrik orvosok végezték és megállapították, hogy a halált a fojtogatás okozta. A gyilkost Nagyikindára az ügyészség fogházába kísérték.

A cséplőgépek és fűtők felmentése.

A cséplőgépek és fűtők felmentése iránt a honvédelmi miniszter rendeletileg intézkedett. Az 1917. évi 11900. eln. Mgá. számú rendelet értelmében a katonai, illetőleg népfőlképesi tényleges szolgálatot teljesítő, valamint a hadicélú szolgálatra igénybevett hivatásos, vagyis gyakorlatilag képzett gőz- és motorcséplőgépek és fűtők, akikre a cséplésnél tényleg szükség van, a községeknek, birtokosoknak és cséplőgéptulajdonosoknak rendelkezésre bocsátatnak, illetőleg a saját gépjük kezelésére hivatott cséplőgéptulajdonosokkal együtt felmentetnek. A cséplőgéptulajdonosok, amennyiben a cséplőgép kezelésére nem áll, a községi előjárásnál, illetőleg a városi polgármesteri hivatalnál jelentkezni tartoznak, mely a felmentendő gépészeket és fűtőket hivatalból és díjtalanul névjegyzékbe foglalni és a névjegyzéket a felmentés engedélyezésére illetékes póttestparancsnoksághoz eljuttatni köteles. A felmentési jogaim megállapításánál és ennek alapján a névjegyzék összeállításánál elsősorban a gépkezeléshez értő géptulajdonosok és az öregebbek, valamint a mögöttes országrészen szolgáltatók veendő figyelembe és csak a végső kivételes esetben kérhető az arcvonalbeli szolgálatra alkalmas, harcéri szolgálatot teljesítők felmentése. A hadicélú szolgálatra igénybe vett cséplőgépek és fűtők legalább 8 hétre, de csak abban az esetben menthetők fel, ha egyénileg nélkülözhetők. A felmentésből ki vannak zárva: a tisztok, tisztjelöltek, a kórházi ápolás alatt álló beteg legénység, a vasutезд állományába tartozók, akik a polgári életben a vasutnál vannak alkalmazva és a vasutak rendelkezésére bocsátatnak, végül a műszaki csapatoknál vezetők állásban levő nélkülözhetetlen egyének. A legutóbbi pótszemlén alkalmasnak osztályozott és még be nem vonult cséplőgépek a szükségeshez képest szintén fel fognak mentetni. A felmentett cséplőgépek és fűtők a hatóságok által ellenőriztetni fognak, vajjon előírt munkájukat tényleg végzik-e és az esetleges mulasztások vagy visszaélések a felmentések hatályon kívül helyezése mellett szigorúan meg fognak büntetenni.

— Az ebtulajdonosok figyelmébe. A városi adóügyi osztály fölhívja az ebtulajdonosokat, hogy ebeiket nyolc nap alatt jelentsék be és váltsák ki bárcáikat, különben szigorú büntetéssel sújtják őket.

— Gyengeelmájúak és gyengetehetségük felvétele. A borosjenői (Aradmegye) pedagógiai nevelő- és foglalkoztató állami intézetben az 1917-18. tanévben több gyengeelmájú és gyengetehetségű növendék vétetik fel. Szegénysorsuk ingyenes elhelyezést nyernek. Prospektust ingyen küld az intézet igazgatósága.

— Hadifénykép levelezőlapok. A Hadsegélyező Hivatal Hadifénykép kiállításán kiállított legszebb képek lemezeiről 150-féle felvétel a legkülönbözőbb harcsterekről és haremőzantokról. Eredeti bronzüst képek. 10 darab ra 2 korona 50 fillér.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Izraelita Szent Egylet előjáróságának, tisztikarának, ismerőseinknek és mindazoknak, kik felejtetlenül jó Vilma leányunk elhunyt alkalmából részvétükkel felkerestek és a gyászszertartáson való megjelenésükkel fájdalmainkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton hálás köszönetünket. *Sonnenfeld József és neje, Vörösmarty-utca 34. szám.*

— **Koszoru megváltás.** Sonnenfeld Vilma temetése alkalmával koszoru megváltás címén a következő adományokat vettük: 20 koronát Kerpner Lajostól; 10 koronát Bergenthal Dezsőné, Friedmann Armin és neje, Müller Ignác és neje, Sonnenfeld József és nejétől; 5 koronát Bergenthal Albert, Bergenthal Hermanné, Bergenthal Mór, Diamant Gedeon és neje, Friedmann Zsigmond és neje, öz. Goldmann Samuné és Sonnenfeld Samutól; összesen 95 koronát. Ezen nemes adományért hálás köszönetet mond Mayer Henrik, a Chevra Kadisa elnöke.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.**

A torontali Vöröskereszt munkája a háboruban.

Jelentés a Vöröskereszt munkájáról.

Három közlemény.

I.

A Vöröskereszt torontálvármegyei választmányának és nagybecskereki fiókegyeletének vasárnap tartott közgyűlésén *Filkovics Boldizsár* másodfőjegyző, vöröskereszt egyleti titkár terjedelmes és gondosan szerkesztett jelentésben számolt be a torontali vöröskereszt kiváló tevékenységéről.

Az alábbiakban most ismertetjük a jelentést, amely a következő:

Szervezet: 1. Az országos vöröskereszt-egylet torontálvármegyei választmányának hatásköri körzetében az elmúlt évben változás nem történt. 2. A választmány körzetéhez tartozó járásokban fenálló fiókegyeletek átlagában azon változás mutatkozik, hogy az 1916. évben következők új vöröskereszt fiókegyelet alakultak: a) 1916. évi június hó 11-én a nagy-zebeletli vöröskereszt fiókegyelet, b) 1916. évi február hó 27-én a torontáldinyési vöröskereszt fiókegyelet, c) 1916. évi június hó 13-án a nagy-margitai vöröskereszt fiókegyelet, d) 1916. évi július hó 9-én a nagyzebenyi vöröskereszt fiókegyelet és e) 1916. évi július hóban a réva-ujfalu vöröskereszt fiókegyelet. Új fiókegyelet alakítása, egy a közigazgatási hatóságok, valamint a vöröskereszt torontálvármegyei választmányá állandó igyekezetének és fáradságának tárgyát képezi és így még több új fiókegyeletnek megalakulása bizton remélhető. A bejelentett új alakulások az országos vöröskereszt-egylet budapesti igazgatóságának belettek jelentve és a megalakulások általa az új fiókegyelet elnökségeihez intézett leiratokkal tudomásul is vétettek.

Személyi ügyek: Itt mindenekelőtt fel kell említenem, hogy a Mindenható kifürkészhetlen akarata 1916. évi november hó 20-án magához szőlította Ö császári és apostoli királyi Felső-gének, I. Ferenc József királynak a magyar szent korona országai vöröskereszt-egylete legfőbb védnökének dícső lelkét. Az örök pihe-nésre tért Felső-ges urunk melegen érző szive és mindenre kiterjedő atyai gondoskodása hozta létre a magyar szentkorona országainak vöröskereszt-egyletét. Istenben boldogult Öfel-sége a védnökség elfogadásával lehetővé tette az országos vöröskereszt-egylet intézményeinek fejlődését arra a fokra, hogy a legnehezebb viszonyok között és a most dúló világháboru alatt is megfelelően hazafias és emberbaráti hivatásának. A legfőbb védnökünk elvesztésével a magyar szent korona országainak vöröskereszt-egyletét ért súlyos csapásról, választmányunkat a budapesti központi igazgatóság leiratilag nyomban értesítvén, választmányunk és fiókegyeletünk részt vettek az Istenben boldogult legfőbb védnök Öfelségéért tartott gyász-istentiszteleteken és mélyszéges hazafias bánatuknak ily módon is méltó kifejezést adtak. Az országos vöröskereszt-egylet vármegyénkben működött főmegbizott helyettese, *Daniel Ferenc* nyugalmazott főszolgabíró ur az egylet központi igazgatósága által szolgálattételre az első hadseregparancsnoksághoz beosztatván, körünk-

ből Lemberg városába távozott. Amidőn a főmegbizott helyettes eltávozását a legnagyobb sajnálattal tudomásul vettük, nem mulaszthatom el az eltávozott főmegbizott helyettes urnak a vöröskereszt-egylet ügyeinek vármegyénkben történt hathatós előmozdítása és támogatása által szerzett érdemeit, nemkülönben az egylet helybeli intézményei fejlesztése és vezetésében kifejtett hazafias legbuzgóbb személyes fáradozásait is szíves emlékeztetükbe visszaidézni. *Daniel Ferenc* távozását folytán az országos vöröskereszt-egylet központi igazgatósága a helybeli vöröskereszt-egyleti intézmények sikeres tovább vezetése és fejlesztése érdekében *Bakálovich Plátó* megyei irodaigazgató urat hozzánk vöröskereszt-egyleti hely megbizottként rendelte ki.

A torontálvármegyei vöröskereszt választmány és a nagybecskereki fiókegyeleti választmány tagjai sorában azon változás jelentkezett, hogy hosszú éveken át működött nagyérdemű pénztárnokunk *Steinitzer Géza* kir. tanácsos elhalálozott. Helyébe a közgyűlés által való megválasztatásáig, *Grósz Géza* takarékpénztári vezérigazgató elnökileg helyettesítettet, ki is azóta már a legnagyobb buzgósággal és hazafias készséggel látja el a vöröskereszt egyleti torontálvármegyei választmány és nagybecskereki fiókegyelet pénztárnoki sokoldalú és fáradságos teendőit.

Az országos vöröskereszt-egylet nagybecskereki fiókegyete tagjainak száma következő: Van: alapító tagja 37. Örökös rendes tagja 54. Rendkívüli tagja nincsen. Évdíjas rendes tagja 363. A tagok száma ugyan a tavaly kimutatott 374 taggal szemben 11 taggal csökkent, de ez nem az egylet iránti érdeklődés csökkenésének tulajdonítandó, hanem azon évenkénti hullámszásnak, mely a résztvevők soraiban mutatkozik. Egyleti tagok gyűjtése különben állandóan folyik.

(Folytatjuk.)

Torontálvármegye alispánjától.

14644—1917. szám.

448—3.2

Pályázati hirdmény.

Pálffy Gyula mint a felsőeleméri „Megváltóhoz” címzett személyes jogú gyógyszer-tárnak a tulajdonosa, belügyminiszter urnak 17824—917. VII. e. számú rendeletével *Pancsova* város területére új gyógyszer-tári jog-sítványt nyert, ennélfogva a felsőeleméri jog-sítványról lemondott, mívégből ezen megürésedet *felsőeleméri személyes üzleti gyógyszer-tári jogra* ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazon gyógyszer-mestereket, kik egy gyógyszer-tár önálló vezetésére jogosultak és ezen szoban forgó jogot elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazolók okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó 15-éig beazárolag hozzám nyujtsák be, mert a később érkező pályázati kérvényeket figyelmen kívül hagyandom.

Egyben felemlitem, hogy a 22370—883. számú belügyminiszteri szabályrendelet 13. §-ának második bekezdésében előirt nyilatkozatnak a mellékelése ezuttal felesleges, mert az ezen jogról lemondott gyógyszerész a gyógyszer-tár készletét és felszerelését magával elviszi.

Kelt Nagybecskereken, 1917. évi május hó 31-én.

Jankó alispán.

229. Bvk. 1917. sz.

453—1

Árverési hirdmény.

A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvénysek 1914. évi 38963. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíró-ságnak 1914. évi V. 451/2. számú végzése folytán *International Harvester Company of Amerika* javára 795 kor. 80 fillér tőkekövetelés és járuléki erejeig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán 1914. évi március hó 21. napján lefoglalt és 1690 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Felsőítteben alperes lakásán 150. hsz. leendő megtartására határidőül 1917. évi június hó 16. napjának délelőtt 10 órája kitűzött az 1914. évi V. 451/11. sz. a. kelt végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: 1 aratógép, gazdasági rosta, 2 malac, 2 csikó, 1 kocsi

Az árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendeltetett: *Grünwald Zsigmond* javára 200 K s jár. erejeig.

Nagybecskereken, 1917. évi május hó 29. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Legujabb.

— Folytatás. —

mouth és Bristol angol, a Quarto, Marsala Nino és Bixio olasz cirkálók állottak, azonkívül nyolc angol és francia torpedóuzó, nagyszámu őrhajó és egy buvárhajó állottak. A harc harmadfél óráig tartott, azután az ellenség elvult Brindisi felé.

Az ellenség elvesztette a Dorthmouih cirkálót, három torpedóuzót, három szállítóhajót, husz őrhajót, egy buvárhajót és egy repülőgépet.

Nekünk egyetlen hajónk sem pusztult el. Novara hajónkon volt 14 halott, 33 sebesült. Maga a Novara csak könnyen sérült meg s már ki van javítva. A többi hajókon csak egy-két halott és néhány sebesült volt.

Az entente új offenzívája.

Budapest, június 5. Berlinből sürgönyzik:

A lapok megállapítják, hogy az entente-ot rossz helyzete arra kényszeríti, hogy offenzívájának meghiusulása után a támadást másutt kísérelje meg.

A Lokalanzeiger ezt írja:

Német részről megállapítják, hogy az ellenség állásai mögött eltolta csapatait és a legutóbbi súlyos harcok színhelyein megtartotta vonalait. St. Quentin nyugatra és északnyugatra levő frontrészt ismét átvették az angoloktól.

Budapest, június 5. Berlinből sürgönyzik:

Ypern és Lille között pergőtűzzé fokozódó támadásból az angolok új nagy offenzívájára lehet következtetni. Az angolok célja, hogy Ypernt fölszabadítsák és észak felől nyomást gyakoroljanak Lille-re. A németek megtették az előkészületeket az angolok fogadtatására Bullecourt és a tenger között.

Esti Wolf-jelentés a harc- terekről.

Budapest, június 5. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti tegnap este:

A Wytchaete hajásban nyugodt reggel után a tüzérségi harc délután ismét tetemesen növekedett.

A többi fronton semmi különös.

Az olasz harctérről.

Budapest, jun. 5. Luganóból sürgönyzik:

A Giornale D' Italia szerint a legközelebbi katonai feladatok közé tartozik a Wippach-völgyi front vonalának kiegyenlítése.

A politikai válság.

— Burián miniszterelnök? —

Budapest, június 5. A Pesti Hir lap az „ellenzékől távolesó kitűnően beavatott helyről” késő éjjel arról értesül, hogy még e héten: pénteken Burián báró közös pénzügyminiszter mint magyar miniszterelnök tér vissza Budapestre.

Budapest, június 5. Burián báró ma délelőtt hosszasan tanácskozott Návay Lajossal és Eszterházy Móric gróffal. Burián ma délután folytatja tárgyalásait.

Budapest, június 5. Tisza István gróf miniszterelnök két napra elutazott a fővárosból Gesztre.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekén.

Uj titkos tanácsosok.

Budapest, június 5. A király Perényi Zsigmond báró belügyi és Madarassy Gábor pénzügyi államtitkároknak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Tanácskozás a román gabonáról és petroleumról.

Budapest, június 5. Berlinből sürgönyzik:

Dr. Gratz és Riedl osztályfőnökök több magyar és osztrák szakelődóval gazdasági tárgyalások végett ideérkeztek. A tárgyalások fő tárgyát a román gabona és petroleum kivitel, valamint a valuta kérdése képezi.

(Perjámosi járás főszolgabírájától.

1880—1917. szám.

449—2.2

Pályázati hirdetmény.

Hogáros községben üresedésben levő községi irnokállásra pályázatot hirdetek, felhívom a pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó 20-áig hivatalomhoz címezve annnyival inkább adják be, mert az elkésztett, vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

1. Kézpénzfizetés 850 K.

2. Lakbér 150 K.

3. Állami hadisegély 300 K.

Az 1917. évre a községtől 2 öl kemény tűzifa és az összes járlatjövdelem. Ha megfelelő, a község fizetését emelni fogja.

Perjámos, 1917. évi május hó 29.

Dr. Saal főszolgabíró.

N yolcadikos gimnazista előkészít pót- és magánvizsgákra, lányokat is, esetleg vidékre megy. Nagyobb vállalatoknál alkalmazást keres. :- :-

Ajánlatok

„ORA ET LABORA”

jeligére.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett flu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Diósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborus művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

I. Szárazföldi háboru.

II. Tengeri háboru 2.— K.

A kémkedés békében és háboruban 1.— K.

A franktirőr harc 1.— K.

Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K

A világháboru és a hadijog 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben.

Főbizománys: Toldi Lajos könyvkeres-

kedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

V an szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szives tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legujabb

MODELL-BLUZOK

Etamin-szövetből megérkeztek és megfelelő áron kaphatók. Selyem-kosztümekek, valamint tavaszi- és nyáriruhák műhelyemben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készíttettnék.

Kitünő tisztelettel:

WEHNER ANNA nőruha-terme
Kinizsi-utca. (Club kávéház.)

Egy 10 lóerős
Schuttleworth-féle
jókárban levő

cséplő garnitúra eladó.

Cim a kiadóban.

A helybeli villammű nagyobb készlet gép- és cilinderek felett rendelkezvén, magánosoknak is teljesít egyelőre, míg a készlet tart. eladásokat. — Érdeklődők forduljanak a villammű igazgatóságához.

Kezdő női

irodai munkaerő

kerestetik egy helybeli nagyobb iparvállalatnál.

Cim a kiadóban.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRERT
KÖZÜL A „TORONTAL” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Kiadó: Pleitz Fer, Pál.